

Шогшо эл, торылык да гим верг!

41-ше (3481) №,
2020 ий 10 октябрь,
шуматкече.

Будь готов/ ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ПОДПИСКЕ

Йыванын аваже
ПОДПИСКЕ декаде жапыште
«Ямде лий» газетлан
ПОДПИСЫМ ыштен.
Пелияш ак – 318 тентгеат 78
ыр. Рвезе
кажне шумат-
кечын йораты-
ме газетшым
вуча, куанен
лудеш да
ушыжым пой-
дара. Конкур-
лашке ушна
да түрлө пө-
лекым модын
налеш.

Рекламе.

Мичу книга ден
газетлам лудаш өркана, а
модаш моткоч йора-
та. Кевытышке
пурывеке, моды-
шым шортын-шор-
тын налыкта. Ачаже
самокатым налын
пуыш. Тудо 1000
тенге утла шога.
Мичу самокатшым
икмыняр кече гыч
пудыргыш.

Йыван «Ямде лий»
дене войзалтме фотогра-
фийжым фотоконкурсыш
колтен. Фотожо эн шуко
лайкым поген. Пөлек –
ЧАПЛЕ
САМОКАТ.

Йолташ-влак, газе-
тын але самокатын акше
шулдырак? ГАЗЕТЫН!
Теат «Ямде лийлан» возалт-
са, конкур-
лашке
ушныза да
пөлекым
яра модын
налза.

Подписчикын
декадыже 11
октябрь марте
шуйна.

Фотопроект

Фотом еш архив гыч налме.

СНИМКЫШТЕ Волжск олесе 10-шо номеран школын 11-ше классыштыже тунемше Оля ЖИРНОВАМ ужыда. Удыр тыгак Волжск олесе экологий рүдерыште шинчымашым пога. Оля мланде дене кылдалтше шанче пашалан кумылан. Сенымашыжат ятыр: «Почвоведение» направлений дене Самырык эколог-влакын всероссийский слётышт (1-ше вер), Беларусысо да Россиясе самырык эколог-влакын слётышт (команде дене 1-ше вер), Самырык шымлызе-влакын «ЭКО-ПОИСК» всероссийский конкурсышт (1-ше вер), Тунемше-влакын А.М.Терентьев лүмеш Юл кундеммысе шанче экологий конференцийышт (1-ше вер), Тунемше-влакын «Юниор» шанче паша всероссийский конкурсышт (2-шо вер), экологий дене республикысе олимпиаде (1-ше вер) да ятыр молат.

Калыкын түвыражлан пөлеклалтын

1 октябрьыште, Музыкын тўнямбал кечынже, «Культурный марафон» проектлан старт пуалтын. Тений тудо Росийысе калык-влакын

тўвыраштан пөлеклалтын. Проектышке тунемше, студент, туныктышо, ача-ава-влак да кажне кумылан ег ушнен кертыт. Тўн ужаш 1 ноябрь гыч 1 декабрь марте лиеш. Тыгодым акциыйыш ушнышо-влак онлайн-тест почеш шинчымашыштым тергат. Йодыш-влак ныл ужашым авалтат: орнамент да декор, музык, куштымаш, текст.

«Культурный марафон» кышкарыште кумдан палыме тўвыра пашаен-влак дене вашлиймашла лийыт.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

Эртыше ийын «Культурный марафон» проектышке 1 миллион утла тунемше ушнен, 8 тўжем утла туныктышо шинчымашыжым нөлтен, 56 регионьшто тўвыра пашаен-влак дене пырля почмо урокла эртенит.

Волонтер лийынам

Шыжа тылзын 1-3 кечылаштыже Марий Элнан рўдолаштыже XI Марий калык погын эртаралтын. Мый волонтер лийынам. Мероприятийын эртаралтмыже, программын чоналтмыже, калык дене кузе кутырымо нерген пален налынам. Ончыкылык илышыштем тиде шинчымашым кучылташ тўналам.

Дима ВЕДЕНЬКИН.
1-ше номеран
Шернур школ.

Историйым шергалына

1943 ий 14 октябрьыште Собибор калымаш лагерыште узник-влак восстанийым тарватеныт. 300 утла ег эрыкыш куржын. Тўны восстанийым совет офицер, военнопленный Александр Плечорский вуйлатен. Тўндын подвигше нерген «Собибор» художественный фильмым войзымо.

1811 ий 14 октябрьыште М.И.Кутузовын вуйлатыме руш войска Руцук (кызыт – Русе) ола воктене 20 тўжем еган турко армийым пўт-нек кырен шалатен.

Тыршен тунемам

Мый кудымшо классыште тунемам. Мыланна поро туныктышо-влак шинчымашым пуат. Нуно уроклам онайын эртарат. Мыйын эн йоратыме урокем-влак – англичан йылме да математике. Англичан йылмым Людмила Витальевна Никифорова туныкта, а математикым – Ирина Валентиновна Светлакова. Кызытсе жапыште кок предметшат пеш кўлешан, садлан мый сайын тунемаш тыршем.

Кужагер, Руш Шой.

Аня ПЕТРОВА.

Кө эн писе?

А те Рубикын кубикшым поген моштеда? Теве Бирск олесе 1-ше номеран школын 4-ше классыштыже тунемше Демид Шуматов (**снимкыште**) пе-еш писын пога. Тудын коллекцийыштыже 30 утла кубик уло. Кажныжым поген мошта. Школыштыжо 1-11-ше классла коклаште эртаралтше «Рубикын кубикшым эн писын погышо» конкурсышто икымше верыш лектын. Кызыт писылыкшым кажне кечын шуара. «Коллекцийышкем эше ик кубикым ешарынем. Тиде 17x17-ан мегаминкс. Тудым погем да Всероссийский конкурсышто таңасен ончем», – ойла Демид.

Е.ИВАНОВА.

Фотом еш архив МЧ налме.

Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Х.Колумб лўмеш книгагудо «Мый йоратем родной элемым» почеламутым сылнын лудмо конкурсым эртара. Конкурс онлайн лиеш. Почеламутым лудмым видеороликыш войзыман да 25 октябрь марте rdub_kp@mail.ru адрес дене колтыман.

5 гыч 31 октябрь марте республикыштына «Школа безопасности» («Юный спасатель») республикысе слёттаңасымаш дистанционный формат дене эртаралтеш. Ёдыр-рвезе-влак спасатель дене пырля 12 километр деч шагал огыл корным эртат да тўрлө заданийым шуктат.

Школлаште тунемше-влакым «Финанс грамотностьын уроклашкыже» оксам тўлыде ушнаш ўжыт. Нуно 18 декабрь марте шуйнат. Ёдыр-рвезе-влак финанс инструмент, инвестирований, страхований, киберлўдыкшыдымылык нерген пален налыт. Йодмашым dni-fg.ru сайтыште пуыман.

Шукерте огыл эртаралтше «Марий Эл Республикын воспитательже» республикысе конкурсышто сенгышыш Звенигово районысо «Светлячок» йочасадын туныктышо-дефектологшо Т.В.Александрова (снимкыште) лектын. Сенымашке корно кузе шуйнен, пален налаш манын, мутла-наш шонен пыштышым.

– Татьяна Вячеславовна, воспитатель лияш шоньмаш кузе шочын?

– Изиям годымак акам дене коктын школла модынна. Вашла туныктенна, отметкым шынденна. Школным тунем пытарымеке, шуко шоныде, Марий кугыжаныш университетыш руш йылмым да литературым туныктышылан тунемаш пуренам. Пытар-тыш курслаште шинчымашым погымо годым логопед, дефектолог лияш шоньмаш шочын. Ешартыш шинчымашым налынам. Чонем изи ньога-влак деке ўжын. Ынде луймшо ий йочасадыште пашам ыштем.

– Йочасадыште паша мо дене оңай?

– Воспитатель нигунам ик верыште ок шинче. Тудо сўретче, дизайнер, актёр, мурызо, оратор. Мый ойыртемалтше йоча-влак дене пашам ыштем. Нуно

Сенаш кубик полшен

мыйын пол-шымем дене

икымше шوماкым ойлаш тўналыт. Тиде мыланем моткоч шерге. Ўдыр-рвезе-влакын йоратымашышт, йўлышō шинча дене ўмбакем ончымышт пашам ышташ кумылым луктыт.

– Конкурсышто могай пашам араленда?

– Конкурсыш тений кокымшо гана ушне-нам. Икымше гана конкурсын паша радамже, йодмашыже, участникше-влак дене палыме лийынам гын, тений сенашак шонен каенам. Мый пашаштем «7 граней кубика» проектым кучылтам. Конкурсышто тиде проект да икмыняр модыш дене палдаренам. Иктешылымаш годым лўмем колмеке, тургыжланымашым, куаным шижынам. Мемнан республикын чапшым Всероссийский конкурсышто аралаш йўдшō-кечыже ямдылалташ тўналам.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Марий йочам вучат

Йошкар-Олаште «Виктория» йоча музыкальный театр луймшо ий пашам ышта. «Вековой орнамент малой родины

моей» проект почеш марий спектакльым шындаш 10-13 ияш марий йоча-влакым погат. Режиссёр-постановщик – Республикысе курчак театрын артистше Анжела Тихонова (снимкыште). Спектакльым войзат да «Шонанпыл» передачыште ончыкташ тўналыт.

Икымше спектакль В.Абукаев-Эмгакын «Юзо шиялтыш» пьесыж негызеш шындалтеш.

– Тыгай постановко самырык тукымым шочмо йылмым, тўвырам, йўлам аралаш, жаплаш, марий улмыж дене кугешнаш тарата манын ўшанем. Спектакль ожнысо марий модышлан, куштымашлан, мурылан поян. Шиялтыш сенымашын символжылан шотлалтеш. Тўн герой-влак Эчан ден Пампалчын образышт гоч тўрлō нелылыкым чытен лектын, осалым сенен кертмаш ончыкталтеш. Эше у спектакль-влак ямдылалтыт. Ме марий йоча-влакым вучена, – оила Анжела Артуровна.

Х.ГЕННАДЬЕВА.

Пеледыш тич!

Шыже шокшо кечылаж дене мемнам куандарыш. Тиде пагытыште пеледышым кусарен шындаш келшен толеш. Йошкар-Оласе 80-ше номеран йочасад кумдык тўрлō тўсан пеледыш дене волгалтеш. «Ласточка» группыш коштышо ўдыр-рвезе-влак шукерте огыл крокусым шындаш полшышт (снимкыште). Йочасадым вуйлатыше В.И.Вертинская ты сомыллан кугу тўткышым ойыра. Пеледышым ончен куштымаш йочам сылнылыкым умылаш, порылыкклан туныкта, пашалан кумыланда. Пеледышым наглядный материал семын кучылташ лиеш.

Н.ГОДУНОВА, воспитатель. Авторын фотожо.

ТУКЫМ УЛЫНА

Снимкыште Анна Иванамова ужда. Тудо Морко район Коркатово лицейын 2-шо классыштыже тунемеш. Туныктышыжо – С.Г.Филиппова. «Анна – сылнымутым шижын моштышо ўдыр, – ойла Светлана Геннадьевна. – Сандене почеламутым сылнын лудмо конкурслашке вийжым терген ончаш ямдыленам». Туныктышо ден тунемшын тыршымышт арам лийын огыл. Анна «Колумб лудмаш» республикысе конкурсышто кумшо верым налын, а регион-влак кокласе тагасымаште икымше лийын.

В.СМИРНОВЫН фотожо.

Ош куэ

Ош куэ воктене
Шыпак мый шогем.
Тыгай моторлык дене
Куаныш шўм-чонем.
Кузе тыгае лывырге
Тый шочын моштенат?
Пушенге-влак коклаште
Эн ныжылгын коят!

Максим КИНДУЛКИН.

Национальный
президент школ-интернат.

Марий юнкор

«Ямде лийыш» серышлам
Шуко-шуко возенам.
Мый марий юнкор улам,
Ўмаште слётышто лийынам.
Йошкар-Олам моторым ужынам,
Какшан энгер гоч вонченам.
Театрыш да тоштерыш миенам,
Артист, поэт дене вашлийынам.
Занятийлаште шинченам
Да шуко ум пален налынам.

Оля СТЕПАНОВА.

Морко, Шап Унчо.

Сöрал?

Шыже пагыт эн сöрал огыл мо? Пүртүс вашталтеш: пушенгысе лышташ-влак нарынче, йошкарге, тул гай тусым налыт. Пызлыгичке йошкар алгам чийыше гай веле коеш. А төрнжо, төрнжо! Пеш шуко да тамле! Теве меат авам дене пырля түрлө-түрлө тусан ваштар лышташым погышна. Тудын гыч розала койшо пеледыш аршашым ыштышна. Сöрал?

Костя ШЕХУРДИН.

Шернур, Кукнур.

Кроссворд

«ЭЛНЕТ»
роман почеш

Шöртнö шыже

Шыжым чылажат шöртнö гай коеш. Пушенгыште лышташ-влак йошкар-гын-нарынчын волгалтыт. Пасу, корем могырыш ончалат – пуйто сүретче түрлө чия дене чиялтен коден. Чодыраште эше моторрак. Арам огыл шöртнö шыже маныт.

Аня АНДРЕЕВА.

Кужэгер, Тошто Йүледёр.

Шола гыч пурлашке: 3. «Элнет» романын тун геройжо. 4. Урядник. 7. Следователь. 8. Торгайыше ен. 9. Сонарзе. 10. Ўдырбен. 12. Земский начальникийн ўдыржö. 15. Землемерын фамилийже. 16. Шонто кугыза.

Кўшыч ўлыкö: 1. Земский начальник. 2. Ветканлан ой-кагаш дене полшышо. 3. Чужганын эргыже. 4. Чодыра орол. 5. Чоя ен. 6. Чачин ачаже. 7. Ссылкыште лийше марий.

В.КУГОРНО ямдылен.

Визымше урок

Интервью – тиде авторын ик але утларак ег дене вашлийын мутланымашыже.

Тўн шонымаш: лудшо егым интервьюм пуышо айдеме, тудын пашаж дене лишкырак палдараш.

Журналистикыште тиде жанр эн чўчкыдын кучылталтеш. **Тудо тўрлў лиеш:** увер дене палдарыше интервью; блиц-интервью; интервью-портрет; аналитический интервью да молат.

Журналист кум тўн правилым шарнышаш

Шонымаш:
молан тиде кўлеш.

Личность:
пагалыме ег дене мутланет, сандене айда-лийже йодышым пуэдыман огыл.

Оңайлык:
интервьюон содержанийже шкаланет веле огыл, лудшо егланат пайдале да оңай лийшаш.

«Интервью» шомак англичан йылме гыч пурен, «икте-весе дене мутланымаш» манмым ончыкта.

Интервьюм налшылан палыман:

егым палемдымеке, тудын илыш корныжо, пашаже нерген рашрак пален налман; лудшылан мом каласынет, рашемдыман; мо нерген мутланымашым, темым ончылгоч палемдыман; йодыш-влакым ончылгоч ямдылыман; йодышлан могай вашмут лийын кертмым шоналтыман; мутланыме годым у йодыш-влак почын керттат; интервьюм пуышо егым мутланымашке ушнаш кумылан ден моштыман; вашмутым пуышо еглан тый денет мутланаш куштылго лийшаш; йодышым «молан», «кузе», «могай шонымаш дене» мутла дене тўналман; интервьюм пуышо егым тўткын колыштанман; ойлымыжым лугыч ыштыман огыл; тарватыме теме деч корангым шижмеке, моштен чарыман.

М.А.Кастрен ушем (Финляндий) полшымыж дене эртаралтеш.

«Самырык журналист» возаш туныктышо кўчык курсын паша лектышыж дене палдарена.

Мўнгысў паша

- а) марла савыкталтше журнал ден газетлаште интервьюм лудса, таңастарыза;
- б) туныктышо, ялыште пагалыме ег дене вашлийын мутланыза, «Ямде лий» газет редакцийышке возен колтыза.

Лышташ велеш

Кундемдыште шыже озалана. Южо пушенге лышташыжым мландышке камвозыкташ ок вашке. А теке куэ кажне кечынак чаранеш. Корно дене кудалме але ошкылмо годым ик-кум лышташын ўлыкў волен вочмыжым ужаш лиеш. Но лышташ поранжак уке. Шыжа тылзын вес сўрет палдырна: пушенге-влак пуйто таңасымашым эртарат, кў шукырак лышташым йоктара.

Мыланем тыге чучеш: кўрылтшў лышташым вес илыш вуча. Ала тошкалтеш, ала вўдышкў волен возеш, мардеж ала ўрдыжкў нангая, ала пушенге воктенак пышта.

Айдемын илышыжат тыгаяк. Тудат тўрлў лиеш. Иктым лупша, весым чамана, кумшым йот кундемдыш вўден нангая.

А те кузе шонедат, йоча-влак?

Настя ИВАНОВА.

Морко, Коркатово.

Электроник келшен

Кенеж жаплан шуко книгаг лудаш пуэныт ыле. Мыланем Е.Велтистовын «Приключения Электроника» книгаже моткочак келшыш. Отзывымат тиде книга почеш возышым. Вара кином ончышым. Тыште чын келшымаш нерген ойлалтеш. Сергей Сыроежкинын сай могырыш вашталтмыжым эскераш оңай ыле. А Электроник деч примерым налаш кўлеш. Книга почеш тыгай сўретым сўретлышым. Йоча-влак, те могай книгаг лудыда?

Артём ПЕТРОВ.

Йошкар-Ола, 19-ше номеран школ.

11
октябрь
гыч 20
октябрь марте Родо-тукым
финн-угор калык-влакын
кечышт палемдалтеш.

Ик калык еш

Финн-угор калык тўшкаш 16 калык пура: венгр, хант, манси, карел, финн, ижор, вепс, эстон, лив, марий да молат. Нуно шке калыкышт, тўвырашт нерген мом шонат? Шочмо калыкышт мо дене кугешнен кертеш?

Раиса ВОЛКОВА, Удмурт кугыжаныш университетын студенткыже:

– Ме, удмурт-влак, шагалын улына гынат, шуко мо дене кугешнен кертына. Бурановысо кована-влакым тўня мучко палат. Кокла шот дене ончалаш гын, нуно 70 ияш улыт. Репертуарышкышт тошто удмурт муру-влак пурат. Ме кумдан палыме конструктор Михаил Тимофеевич Калашников, семмастар Пётр Иванович Чайковский, олимпийский чемпионко Алина Загитова дене моткоч кугешнена.

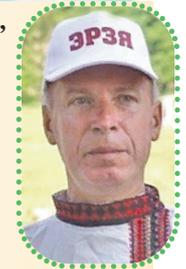
Игорь КОЛЕСОВ, поэт:

– Мый изва-тас улам. Ме коми калык тўшкашке пурена. Кугезе кочакована-влак йўштö йўдвел кундеммыш нъл курымат пеле ончыч толыныт. Ял, черке-влакым чоҥеныт. Ненец калык деч пўчыш ончаиш тунемыныт. Ижем диалектнам, калык вургемнам да кугезе кочакована-влакын йўлаштым арален кодаш тыршена. Ик эн тўн калык пайремна – Луд (олык). Шудым ямдылыме пагытыште еҥ-влак олыкыш канаиш лектыт. Ижем йўдыр-влак олыкышто мурен-куштен кертышт манын, имнешке-влак олыкым такыртененыт.

Борис ЕРЮШОВ, амалкалче:

– Эрзя йылмына муру гай йонгалтше, калык вургемна мотор, тўрлö тўсан. Историйна, фольклорна моткоч поян. Ме «Масторава» эпос, «Эрмезь» поэме, «Раськенъ Озкс» кумалтыш пайрем, Пургаз калык герой, 1670-1671-ше ийласе кресаньык сар годым Арзамасс уездысе крепостной да куржшо-влакын отрядыштым вуйлатыше Алёна Арзамасская, сўретче, скульптор Степан Эрзя, уста йылмызе, туныктышо Анатолий Рябов, фольклорист, музыкант Йовлань Оло, серызе Маризь Кемаль дене кугешнена.

Синквейн

Йылме

Сöрале, яндар.

Туныкта, полша, увертара.

Мыланна эн лишыл.

Йолташна.

Ангелина КУГЕРГИНА.

Морко, Шўргыял.

Кроссворд

Финн-угор
калык-влак

4. Тистыштыже канде, ужар, ош тўс-влак вашлиялтыт. 8. Эрзя, мокша – тиде ... калык. 9. Кекри лўман пайремышт уло. 11. Тиде калыкын тўн кочкышыжо – гуляш. 12. «Мончаште вурседылаш ок лий», – оила ...

Кўшыч йўлыкö:

1. Тиде калыкын рўдолаже – Таллин. 2. Норвегийыште, Шведийыште, Финляндийыште илат. 5. Семўзгарышт – кантеле. 6. Вес лўмжö – одо. 7. Унам палыш дене сийлыше калык. 9. Колым чот йöратат. 10. Шагал чотан калык.

Волжский, Шарача.

Шола гыч пурлашке:

3. Тиде калыкын тўн сомылжылан пўчыш ончымаш шотлалтеш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Шочмо йылме – вий

Шочмо марий йылмем кугезе кочакован кузе илымышт, шочмо мландемын пўрымашыже нерген рашрак пален налаш полша. Тудын полшымыж дене марий тўвыран поянлыкшым, шыма ой-савыртышыжым келгынрак умылем. Тиде мыланем эн кугу пиал. С.Чавайнын, М.Шкетанын, В.Колумбын, Олык Ипайын да моло-влакын возымыштым лудын, чонем куана.

Ангелина ДАНИЛОВА.

Ребус

Финн-угор калык-влакым палыза.

«Ямде лий» 2020 ий 10 октябрь

В.СМИРНОВ
ямдылен.

Умен шочын

Тений мемнан пакчаште чылажат сайын шочын. Эн куандарышыже – ковышта ден кешыр. Шүкшудо ваштареш кучедалаш вереште. Жапыштыже от сомыло гын, тыманмеш темын шинчеш. Кенеж гоч тыршымылан пакчасаска умен шочмыж дене куандарен.

Морко, Коркатово.

Яна ДМИТРИЕВА.

Умен – сайын.

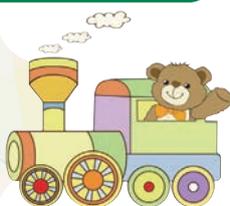
Кажне шыжым йочасадыште конкур эртаралтеш. Йоча-влак түрлө поделкым ыштен кондат. Теве София пингвиным ыштен. Диман слонжо могай сылне, Юлян черепахыже пеш мотор. Анян мынар шуко сӱснаигыже уло. Пукшен веле шукто. Чыланат чот тыршеният.

И.СЕМЕНОВАН фотожо.
Медведево,
Новый посёлко.

Йочасадышке каем,
Кажне кечым мый шотлем.
Тушко поро йолташемлан
Паровозым нангаем.

Дима МАКАРОВ.
Шернур, Марий Кугунур.

**11 октябрь – Ёдыр-влакын
тўнямбал кечышт.**

Синквейн

Шыже
Шӱртньӱ, сылне.
Куандара, ӱрыктара, сӱрастарара.
Пеш ямле пагыт.
Шӱртньӱ тўс.

Дима ПЕТРЯЕВ.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

Тазалык кече

1-ше номеран Шернур школышто Тазалык кечым палемденна. Куштылго атлетике дене танасымаш эртаралтын. Кажне класс посна жапыште куржталын. Йӱратыме классемлан кугу таум ойлем. Пытаргыш кругым куржмем годым ёдыр-рвезе-влак «Костя! Костя!» манын кычкыренят. Тыге мый ўшаным шижынам, да вием ешаралтын. Сенгыше-влак радамыш лектынам. Игече сай лийын: кече ончен.

Костя ИВАНОВ.

«Ямде лий» 2020 ий 10 октябрь

Сўретым чиялтыза.

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийн адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наслединым аралымаште законодательствым шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийн шонмашышт түрлө лийын кертят. Серыш-влак мӱнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийн да издателыне адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пӱрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

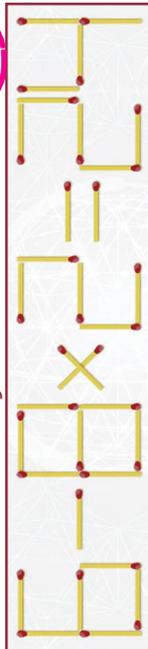
Конкурс

«Ямде лий» дене

Максим СТЕПАНОВ.
Морко, Шап Унчо.

Ик шырпым верже дене вайтам-тен, чын вайшутым ыштыза.

Кира ВЕСЕЛОВАН пашаже.
У Торъял, Токтарсола.

Кроссворд

Шомак-влакым марлаш кусарыза.

К

1. Небо.
2. Рыба.
3. Мышь.
4. Верёвка.
5. Репейник.
6. Редька.
7. Земляника садовая.

Никита ХАЛТУРИН.
Советский, Орша.

Марий самырык театр
Театр юного зрителя

11 октябрь
15.00
ПРЕМЬЕРЕ

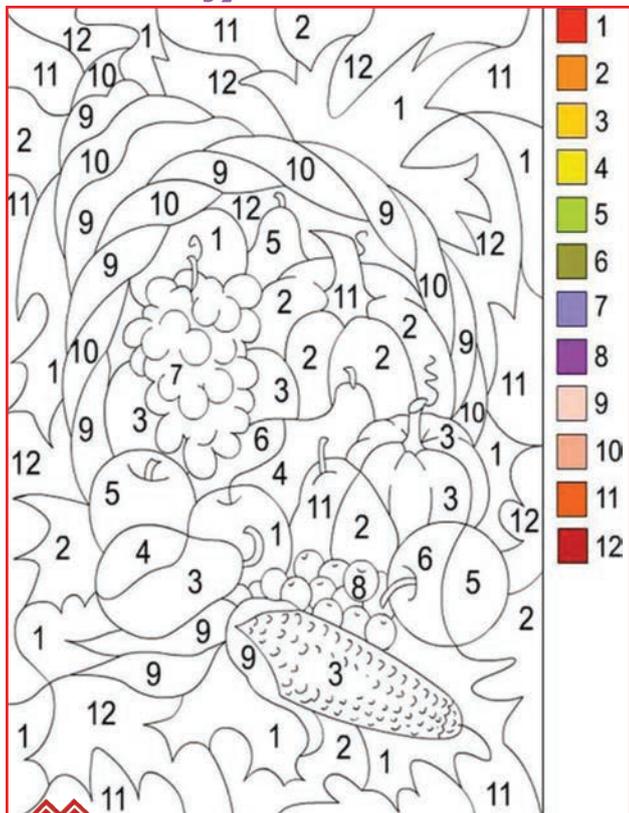
Александр Петров

УМЫР ПЕЛАШ
(Сужаня) драма

Рекламе.

Художественный руководитель - Российский академический молодежный театр - Ольга Кривобережная
Издательский телефон: 80-46-60, 80-46-70 www.mar-tuz.ru

Сүретым чыялтыза.

Тушто-влак

Кован пöрт
ÿмбалны-
же кинде
шултым
кеча. Пий опта, но
кочкын огеи
керт.

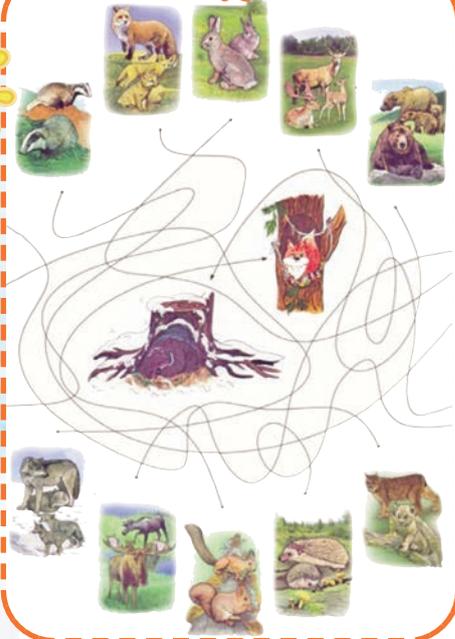
Канде каваште
кайык чофешта,
шулдыржым
шарен, кечым
петырен.

Тудо
уже -
шортына,
лектеш - шин-
чам шылтена.

- Уныкам, молан шоктем
луктын кудалтенат? - тур-
гыжланыше кова пöртыш
пура.

- Ковай, тудыжо вет чыла рожан!

Мон суртшо?

«Ямде лий» 2020 ий 10 октябрь

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.